

Skatteudvalget 2015-16
SAU Alm.del endeligt svar på spørgsmål 336
Offentligt



4. maj 2016
J.nr. 16-0472995

Til Folketinget – Skatteudvalget

Hermed sendes svar på spørgsmål nr. 336 af 6. april 2016 (alm. del). Spørgsmålet er stillet efter ønske fra René Gade (ALT).

Karsten Lauritzen

/ Peter Bach-Mortensen

Spørgsmål

Ministeren bedes redegøre for, hvor meget en gennemsnitlig person i hver indkomstdecil betalte i skat i henholdsvis 1970, 1980, 1990, 2000, 2005, 2010 og 2015 (alternativt nyeste tilgængelige år). Svaret bedes opgjort i kr. i årets priser, kr. i 2016 pl-priser, som andel af indkomst betalt i skat indenfor decilet og decilets andel af den samlede skattebetaling. Endelig ønskes marginalsatten for en gennemsnitsperson i hvert decil oplyst.

Svar

Indledningsvis bemærkes, at det senest tilgængelige år med data om indkomster og betaling af indkomstskat er 2014, samt at der ikke findes tilgængelige data om betaling af skatter i 1970 på en form, der gør det muligt at foretage den opgørelse af fordelingen af skattebetalingen, som spørgeren beder om. Det bemærkes, at formuleringen ”andel af indkomst betalt i skat” er fortolket som et spørgsmål om, hvilken andel af ”indkomsten”, der betales i skat – hvor ”indkomst” er fortolket som bruttoindkomsten, jf. nærmere nedenfor. Det sidste delspørgsmål antages at vedrøre marginalsatten af lønindkomst. Denne beregning er foretaget ved en forholdsvis skematisk metode, med udgangspunkt i personens indkomstforhold.

De ønskede opgørelser er vist nedenfor. Inddelingen efter indkomstdecil er baseret på hver persons ækvivalerede familieindkomst, jf. fx ”*Familiernes økonomi – fordeling, fattigdom og incitament* 2014”, Økonomi- og Indenrigsministeriet. Det bemærkes, at opgørelserne i 1980 og 1990 ikke er helt sammenlignelige med opgørelserne for de efterfølgende år, blandt andet som følge af den bruttoficering af social pension og kontanthjælp, der fandt sted med virkning fra 1994 (som et led i reformen ”Ny Kurs mod bedre tider”). Ved sammenligninger over den betragtede tidsperiode må der i øvrigt tages forbehold for ændringer i indkomstdefinitioner, familiedefinitioner samt oplysninger om skattefrie indkomster.

Skatterne opgjort i årets priser er steget over perioden, jf. *tabel 1*. Denne opgørelse siger dog ikke noget om den reale udvikling i skattebetalingerne over tid, da udviklingen i skatterne i løbende priser også afspejler den løbende inflation.

Tabel 1. Gennemsnitlig skattebetaling (kr.) opdelt på indkomstdecil, årets priser

Decil	1980	1990	2000	2005	2010	2014
1	4.000	7.000	16.000	17.000	16.000	17.000
2	5.000	12.000	24.000	28.000	31.000	33.000
3	10.000	19.000	30.000	35.000	38.000	42.000
4	14.000	25.000	37.000	43.000	46.000	50.000
5	17.000	31.000	45.000	51.000	55.000	59.000
6	20.000	38.000	52.000	60.000	64.000	69.000
7	23.000	45.000	61.000	70.000	74.000	80.000
8	27.000	53.000	73.000	83.000	88.000	95.000
9	31.000	64.000	90.000	101.000	109.000	118.000
10	50.000	107.000	162.000	182.000	203.000	224.000
Alle	21.000	40.000	59.000	67.000	72.000	79.000

Anm.: Hele befolkningen. Se tekst for definition af afgrænsning af deciler. Ændringer i skattesystemet, herunder bruttoficering af social pension og kontanthjælp samt ændringer i personafgrænsning, vanskeliggør sammenligninger over tid. Personer uden registreret indkomst indgår ikke i opgørelserne.

Kilde: 1980: Danmarks Statistiks statistikbank. 1990: Lovmodelberegninger på basis af stikprøver på 3,3 pct. af befolkningen. 2000 og efterfølgende år: Lovmodelberegninger på basis af stikprøver på 33,3 pct. af befolkningen.

Skatterne korrigeret for prisudviklingen er øget over tid, *jf. tabel 2*. Det bemærkes, at opgørelsen i faste (2016-)priser alene korrigerer for stigningen i priserne over tid, men ikke for stigningen i de reale indtægter, som isoleret set trækker i retning af en stigning i de gennemsnitlige skatter i faste priser. Der er samtidig sket en bruttoficering af social pension og kontanthjælp (i 1994 og til dels i 1990), dvs. ydelserne er forhøjet, men er samtidig gjort skattepligtige (eller i højere grad skattepligtige), hvilket fører til en højere skattebetaling for modtagere af kontanthjælp og social pension.

Tabel 2. Gennemsnitlig skattebetaling (kr.) opdelt på indkomstdecil, 2016-priser

Decil	1980	1990	2000	2005	2010	2014
1	11.000	11.000	21.000	21.000	18.000	17.000
2	15.000	20.000	31.000	34.000	33.000	34.000
3	28.000	30.000	40.000	42.000	41.000	43.000
4	40.000	41.000	49.000	52.000	50.000	51.000
5	50.000	51.000	59.000	61.000	59.000	60.000
6	59.000	62.000	69.000	72.000	69.000	70.000
7	67.000	74.000	82.000	84.000	80.000	82.000
8	78.000	87.000	97.000	100.000	96.000	96.000
9	90.000	104.000	119.000	122.000	118.000	120.000
10	144.000	175.000	215.000	218.000	219.000	228.000
Alle	61.000	66.000	78.000	81.000	78.000	80.000

Anm.: Se tabel 1

Kilde: Se tabel 1.

Den gennemsnitlige skatteprocent for årene 1990-2014, *jf. tabel 3*, er opgjort som skattebetalingen i forhold til et "bruttoindkomstbegreb". "Bruttoindkomsten" er defineret som summen af personlige indkomster (erhvervsindkomst, overførselsindkomst, pensionsudbetalinger mv.) og (netto)kapitalindkomst (inklusive imputeret lejeværdi af egen bolig) fratrukket pensionsindbetalinger.

Denne indkomstbase omfatter diverse skattefri ydelser og nettorenteudgifter. Der kan ikke laves en tilsvarende sammenligningsbasis for 1980. Her er i stedet anvendt et "rent" bruttoindkomstbegreb, sådan som det blev defineret i skattesystemet efter dagældende regler, og uden flere af de skattefri ydelser, da der ikke er information om disse i data.

Tabel 3. Gennemsnitlig skatteprocent opdelt på indkomstdecil

Decil	1980	1990	2000	2005	2010	2014
1	12,2	15,6	23,0	22,4	19,5	19,5
2	16,0	19,8	24,7	24,7	23,5	24,1
3	25,3	25,0	27,0	26,5	24,6	25,2
4	30,5	29,4	30,2	29,2	26,9	27,1
5	33,7	33,0	32,8	31,3	28,9	29,1
6	34,9	35,5	34,3	32,8	30,3	30,4
7	35,0	37,4	35,8	34,1	31,5	31,6
8	34,9	39,0	37,2	35,4	32,7	32,6
9	34,9	40,6	38,9	36,7	34,0	33,9
10	38,7	45,8	43,5	41,1	38,3	38,0
Alle	34,1	36,0	35,6	34,0	31,5	31,6

Anm.: Hele befolkningen. Skatteprocenten er beregnet som skattebetaling i decilerne i procent af "bruttoindkomsten" i decilerne. "Bruttoindkomsten" er opgjort som beskrevet i teksten. Ændringer i definition af bruttoindkomst, bruttoficering af social pension og kontanthjælp, afgrænsning af populationen samt ændringer i familiedefinitioner bevirker, at tallene for 1980 og 1990 ikke er fuldt ud sammenlignelige med efterfølgende år. Personer uden registreret indkomst indgår ikke i opgørelserne.

Kilde: Se tabel 1.

Det bemærkes, at den gennemsnitlige skatteprocent for de laveste indkomstdeciler vokser ret kraftigt mellem 1990 og 2000, *jf. tabel 3*. Dette skyldes overvejende den forømtalte bruttoficering af kontanthjælp og sociale pensioner og er således ikke et udtryk for en reduktion af den disponible indkomst i de nederste indkomstdeciler.

Denne udvikling er også årsagen til, at de lavere decilers andel af den samlede skattebetaling øges forholdsvis kraftigt fra 1980 til 1990 og fra 1990 til 2000, *jf. tabel 4*. Udviklingen i skatteprocenterne, herunder fx stigningen i 10. decils andel af den samlede skattebetaling fra 2005 til 2014, afspejler i øvrigt både ændringer i fordelingen af (brutto)indkomst og ændringer i skattesystemet. Ændringer over tid i indkomstens sammensætning på indkomsttyper kan påvirke udviklingen i de opgjorte gennemsnitlige skattesatser.

Tabel 4. Andel af samlet indkomst skat (pct.) opdelt på indkomstdecil

	1980	1990	2000	2005	2010	2014
1	1,6	1,7	2,7	2,6	2,2	2,2
2	2,5	3,1	4,0	4,2	4,3	4,2
3	4,4	4,6	5,1	5,3	5,3	5,4
4	6,0	6,2	6,3	6,4	6,4	6,4
5	7,6	7,8	7,6	7,6	7,5	7,5
6	9,2	9,4	8,9	8,9	8,8	8,8
7	11,1	11,3	10,4	10,4	10,2	10,2
8	13,5	13,2	12,4	12,4	12,2	12,0
9	16,6	15,9	15,2	15,1	15,1	15,0
10	27,5	26,7	27,5	27,1	28,0	28,4
Alle	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Anm.: Hele befolkningen. Bruttoficering af social pension og kontanthjælp samt ændringer i afgrænsning af populationen betyder, at tallene for 1980 og 1990 ikke er fuldt ud sammenlignelige med tal for efterfølgende år. Personer uden registreret indkomst indgår ikke i opgørelserne.

Kilde: Se tabel 1.

I *tabel 5* er vist den gennemsnitlige marginalskat af lønindkomst (dvs. indkomst, hvoraf der for årene 2000, 2005, 2010 og 2014 pålægges arbejdsmarkedsbidrag) fordelt på indkomstdeciler. Marginalskatten af andre indkomsttyper kan afvige herfra. Det er ikke muligt at beregne marginalskatten i 1980 på basis af de tilgængelige tal.

Tabel 5. Gennemsnitlig marginalskat (af arbejdsindkomst) for voksne efter decil

Decil	1990	2000	2005	2010	2014
1	30,4	41,1	37,8	32,4	33,1
2	42,4	45	41,9	38,2	37,9
3	45,1	46,3	42,3	38,8	38,7
4	48,2	48,4	43,2	39,1	38,9
5	50,9	49,9	45,0	39,7	39,3
6	52,5	50,9	47,3	40,6	40,1
7	54,0	52,1	49,8	41,6	40,8
8	55,3	53,5	52,3	43,0	41,8
9	57,4	54,8	53,6	44,9	43,8
10	59,0	57,4	56,5	47,7	46,8
Alle	49,4	50,6	47,3	40,2	39,8

Anm.: Over 17-årige, jf. anmærkninger til tabel 1-4. Beregningen af marginalskatterne er sket på en forholdsvis summarisk måde, der ikke tager højde for alle forhold, herunder især betydningen af de overgangsordninger, der var i kraft i 1990, 2000 og 2005, samt samspillet med skattebetaling (af skattepligtig indkomst) og skattefri kontanthjælp i 1990 eller afledte effekter på en ægtefælles overførselsindkomst.

Kilde: Lovmodelberegninger på basis af stikprøver på 33,3 pct. af befolkningen, for 1990 dog 3,3 pct.

Inddelingen af befolkningen i indkomstdeciler er som tidligere nævnt dannet med udgangspunkt i *familiernes* indkomster, dvs. den enkelte persons placering i et indkomstdecil

afhænger ikke kun af personens egen indkomst, men også af familiemedlemmernes indkomst. Derfor kan en person med relativt lav indkomst – fx en hjemmeboende studerende over 18 år – godt være placeret i 10. decil (dvs. det højeste indkomstdecil), hvis vedkommendes forældre har en høj indkomst.

Marginalskatterne er imidlertid beregnet med udgangspunkt i personernes egen indkomst og ikke familiens indkomst. Den gennemsnitlige marginalskat i fx 10. decil afspejler derfor både marginalskatten for personer, som personlig har en relativt lav indkomst og derfor en relativt lav marginalskat, og for personer med en høj personlig indkomst og derfor en relativt høj marginalskat. Det er forklaringen på, at den gennemsnitlige marginalskat i 10.decil er klart lavere end niveauet for den højeste marginalskat i skattesystemet i de betragtede år.